

БИЛТЕН



Број 1, септембар 2009



У првом броју:

- Вијест: Формиран Управни одбор пројекта **”Јачање система социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ.”**
- Средоје Новић, министар цивилних послова у Савјету министара БиХ - **“Дјеца су наша будућност“**
- Салиха Ђудерија, помоћница министра за људска права у Савјету министара БиХ: **“Овај пројекат нам је пружио шансу за промјене”**
- Асим Зечевић, помоћник министра рада и социјалне политике у Влади Федерације БиХ: **“Дјеца не могу изаћи на протесте, ми се морамо борити за њих”**
- Љубо Лепир, помоћник министра здравља и социјалне политике у Влади Републике Српске: **”Овај пројекат је стратешка активност”**
- Др Фани Мајкић, представница Федералног министарства здравства: **“Улагање у развој и раст дјеце дају далекосежне ефекте на цијело друштво”**
- Др Жарко Папић, директор Независног бироа за хуманитарна питања (ИВНП): **“Овај пројекат је од државног значаја”**
- Европска комисија: **“Важно је осигурати адекватну политику социјалне заштите и инклузије дјеце и породица”**
- Ерна Рибар, водитељица пројекта, UNICEF - **“Да свако дијете добије једнаку прилику”**

МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА

Формиран Управни одбор пројекта “Јачање система социјалне заштите и инклузије дјецe” на нивоу БиХ

На нивоу БиХ формиран је Управни одбор СПИС пројекта чији је председавајући министар цивилних послова БиХ Средоје Новић, а остали чланови су: Сафет Халиловић, министар за људска права у Вијећу министара БиХ, Ранко Шкрбић, министар здравља и социјалне заштите Републике Српске, Перица Јелечевић, министар за рад и социјалну политику ФБиХ, Адмир Чандић представник Владе Брчко дистрикта, Љерка Марић директорица Дирекције за економско планирање БиХ и представници УНИЦЕФ-а.

У оквиру институционализације Пројекта формиране су и Радне групе на нивоу ентитета као и Мултидисциплинарни тим на нивоу Брчко дистрикта. Формиран је Експертни тим, а чланови, како Радних група тако и Експертног тима, су стручна лица упуслена у министарствима и релевантним институцијама који учествују у имплементацији пројекта.

Радне групе, како у Федерацији тако и у Републици Српској, задужене су за политику и законодавство, функционални преглед пројекта, развој капацитета и статистику и мониторинг.

У оквиру СПИС пројекта ангажована су и трећа лица задужена за грађење капацитета за комуникацију актера у пројекту – Агенција Медијске иницијативе из Сарајева и ПР агенција Приме Цоммуниатионс из Бања Луке која креира и имплементира информативну кампању пројекта.

Бројне невладине организације дају значајан допринос имплементацији пројекта. НВО ИБХИ ради на успостави рефералног система на општинском нивоу, формирању општинских Управних одбора и развоју акционих планова за дјецу, НВО “Дуга” задужена је за инклузивно образовање, док

су организације “Здраво да сте”, “Свјетионик”, “Будимо активни” и “Наша дјеца” ће заједно са групама за истраживање нивоа активног учешћа дјеце у локалној заједници спровести истраживање о томе шта дјеца и млади сматрају приоритетом како би се побољшало њихово учествовање у процесу доношења одлука на локалном нивоу. Осим истраживања, радит ће се на развоју ДевИнфо базе података са индикаторима везаним за статус дјеце. Стручном обуком коју ће проводити наведене невладине организације у свакој пилот општини планирају се јачати капацитети општинских службеника да користе ДевИнфо софтвер. Успоставит ће се тренинг мреже НВО-а за праћење имплементације права дјетета у заједници са циљем заједничког извјештавања о стању дјеце. У току је планирање активности у области јачања центара за социјални рад и система посебне заштите дјеце.

Једна од активности СПИС пројекта је и промоција сигурности дјеце која ће се изводити у сарадњи са НВО “Тенесис”. Промоција Школе пријатеља дјеце бит ће реализована у сарадњи са НВО “Степ бу Степ”.

У току су активности договора са пилот општинама ради успоставе интегрисаних центара за рани дјечији развој. Фондови пројекта омогућују креирање центара у четири општине. Преговори су у току са општинама Котор Варош, Нови Травник, Билећа и Сански Мост.

У оквиру Пројекта извршиће се и финансијски и буџетски преглед система социјалне заштите и инклузије у БиХ с циљем оснаживања одговорних особа у социјалном сектору да планирају издвајање средстава како би се побољшале услуге социјалне заштите намјењене искљученој дјеци.

Уочено је да у статистичким подацима којима се располаже у БиХ недостаје података о дјеци. Стога је СПИС пројектом планирана и активност праћења социоекономског положаја дјеце и евалуација учинка система социјалне заштите и укључености.

Новић: Овај Пројекат смо прихватили, подржали и активно се укључили у његову реализацију



Средоје Новић, Министар цивилних послова БиХ

„Министарство цивилних послова је препознало потребу за јачањем система друштвене заштите и инклузије дјеце у Босни и Херцеговини. Имајући у виду да су социјална заштита, здравство и образовање у ресорној надлежности Министарства цивилних послова, као и чињеницу да је у овим областима нужно учинити низ побољшања, овај смо Пројекат прихватили, подржали и активно се укључили у његову реализацију.

Како је циљ овог Пројекта пружање подршке кључним владиним партнерима у започињању процеса развоја и имплементације одрживе стратегије интегрираног система социјалне заштите и инклузије дјеце и њихових породица у Босни и Херцеговини, очекујемо да ће се кроз

Пројекат ојачати капацитети за успостављање ближе сарадње између релевантних социјалних и финансијских сектора, а у складу са надлежностима у области управљања социјалном политиком.

Један интегриран, интер-секторски приступ развоју политике заснован на примјерима из праксе, планирању, имплементацији, мониторингу и евалуацији ће послужити да се дефинирају и ојачају функције, улоге и стратешки циљеви у области образовања, здравства, социјалне заштите и осталих сродних сектора који се баве специфичним облицима искључивања дјеце и њихових породица.

Поред тога, Министарство цивилних послова БиХ кроз овај Пројекат продубљује сарадњу са осталим институцијама и организацијама укљученим у реализацију активности, а све у циљу побољшања система социјалне заштите и укључености за сву дјецу у БиХ и њихове породице.“



Ђудерија: Овај Пројекат нам је пружио шансу за промјене



Салиха Ђудерија, помоћница Министра за људска права и избјеглице БиХ

„Генерално, ми смо на неки начин учествовали и у самом креирању Пројекта 'Јачање система социјалне заштите и инклузије дјецe у БиХ' с обзиром да је много активности везано за заштиту и права дјецe рађено у оквиру Вијећа за заштиту дјецe које је као тијело етаблирано унутар Министарства за људска права и избјеглице БиХ, али је имало искључиво савјетодавну улогу.

У новом сазиву Вијећа министара, ово тијело није активирано због одређених политичких потешкоћа. Поред тема као што су насиље, малољетничка делинквенција, образовање и здравство, питање укључености дјецe у све 'нормалне процесе' друштва, једно од најбитнијих питања за сваку државу па тако и БиХ. Зато смо се одлучили подржати овај Пројекат и учествовати активно у његовој имплементацији.

Пројекат је идентификовао једну групу проблема који се односе на заштиту дјечјих права и заштиту дјецe уопће. Овај Пројекат обухвата посебно дјецу из одређених маргинализованих категорија, сиромашну дјецу, дјецу жртава насиља, дјецу избјеглице и осталих.

Појавили су се неки кључни проблеми унутар постојећих система који су на различит начин постављен унутар владајући структура власти у

БиХ. Први проблеми појављују се услјед различитог приступа одређеним областима условљеног специфичним уређењем наше државе. Јавља се један облик неуједначености који доноси раскол и ствара додатне проблеме.

Други проблем је различита моћ институција у држави које не могу на једнак начин приступити постојећим потешкоћама на подручју дјечјих права. Не постоји једнак ниво заштите дјецe што је прилично негативно.

Ми смо добили бројне евалуације међународних организација, невладиног сектора и цивилног друштва које прате стање дјечјих права у БиХ, а њихови индикатори су нас руководили да се укључимо у имплементацију овако једног захтјевног Пројекта.

Ово је јако комплексан Пројекат и већ се на почетку његове имплементације, која ће се десити у десет пилот опћина у БиХ, суочавамо са одређеним потешкоћама - политичке, структуралне и организацијске природе. Наше министарство, у сарадњи са другим институцијама, као члан експертног тима овог Пројекта, ради на изради механизма који ће се користити приликом имплементације како би се све или барем већина овим Пројектом предвиђених активности могле спровести у дјело.

То заиста носи велике изазове. Иако смо већ сада свјесни да тај процес са собом носи бројне потешкоће, нећемо одустати јер сматрамо да нема алтернативе. Мислимо да је овај Пројекат изузетно значајан поготово јер ће имати једну конкретну димензију, а то је да ће се он имплементирати у десет пилот опћина у којима ће се модели рада у току три године трајања Пројекта моћи тестирати, а потом побољшани имплементирати и на подручју цијеле БиХ.

На овај начин направићемо национални приступ проблемима, приступ који је прилагођен земљи и људима па и традицији уз вођење рачуна и о новим трендовима. Имамо извјесно велику шансу да овај Пројекат изроди стратегију рада која би била примјењива на државном нивоу. Ја сам оптимиста и мислим да ћемо за добробит дјецe успјети направити добар искорак на овом подручју.“

Лепир: Овај Пројекат је стратешка активност

„Пројекат 'Јачање система социјалне заштите и инклузије дјеце у Босни и Херцеговини' препознат је од стране Министарства здравља и социјалне заштите РС као стратешка активност којом се унапређује систем дјечје заштите у Републици Српској.

Министарство здравља и социјалне заштите РС учествовало је у креирању овог Пројекта и од самог почетка има активну улогу. На тај начин, активности које су саставни дио Пројекта, директно су везане за стратешка одређења Министарства здравља и социјалне заштите РС, у



Љубо Лепир,
помоћник
Министра
здравља и
социјалне
заштите
Републике
Српске

циљу промовисања и јачања система социјалне заштите у Републици Српској. Овакав интегрални приступ дјечијој заштити представља стратешко одређење Министарства здравља и социјалне заштите РС.“

Зечевић: Дјеца не могу изаћи на протесте, ми се морамо борити за њих



Асим Зечевић, помоћник Министра рада и социјалне политике ФБиХ

„Као и много друга права у БиХ, тако су и дјечја права у БиХ неједнако регулисана што резултира неједнаким приступом у остварењу дјечијих права али и ствара неједнакост међу дјецом.

Наша је обавеза ускладити домаће законодавство са Конвенцијом о дјечијим правима. То је дефинитивно прва вриједност Пројекта због чега смо се одлучили подржати га и учествовати активно у његовој имплементацији.

Кроз пилот општине које су обухваћене овим Пројектом, настојимо показати да постоје боља рјешења која, истина, захтијевају више улагања али која су засигурно усмјерена на интерес дјеце.

То се прије свега односи на активно учешће дјеце. Пројекат јесте прилично обиман, али је добра ствар што покрива практично цијело подручје БиХ, а имплементатори су два ентитета и Дистрикт Брчко. У том контексту, потписан је

протокол с Уницефом, формиран је Управни одбор на нивоу БиХ и Радне групе које ће имати задатке на овом Пројекту.

Потребе друштва у БиХ су много веће него је материјално стање, а неке категорије у нашој земљи су презаштићене у односу на дјецу. Овај Пројекат је значајан јер ће створити простор за дјецу који она до сада нису имала.

Дјеца су најрањивија категорија сваког друштва па тако и нашег јер се дјеца не могу организовати и изаћи на протесте и тражити своја права. Дјецу увијек неко мора заступати и борити се за заштиту њихових основних права. Дјеца су будућност сваке земље и свијета уопће и свака инвестиција у дјечију заштиту, је заправо инвестиција у будућност.

Због специфичне структуре БиХ, права дјеце нису регулисана на једнак начин.

У неким дијеловима БиХ дјечја права поштују се у потпуности, негдје опет дјеломично а негдје се та права уопће не поштују. Овај Пројекат би требао да произведе да се систем социјалне заштите у БиХ, без обзира како је она структурирана, може уредити на пуно бољи начин. То значи да се свој дјецу у БиХ требају обезбиједити једнака права.

Овај Пројекат ће резултирати методама потребним за рад како би сва дјеца била укључена у све друштвене процесе, а резултати у десет пилот општина Пројекта оставиће могућност да се те методе прилагођавају и у другим општинама у БиХ. Оно што је најважније у цијелом процесу рада јесте што ћемо у свијест доносиоца одлука усадити важност заштите дјечијих права и важност омогућавања свој дјецу, безбрижан живот како би израсли у здраве личности и појединце. Мислим заиста да ће доћи до промјене свијести.“

**Др Фани Мајкић,
представница Федералног
министарства здравства:
Улагања у развој и раст дјеце
дају далекосежне ефекте на
цијело друштво**



„Одлучили смо се подржати Пројекат из више разлога. Први је дефинитивно чињеница да су дјеца најрањивија категорија друштва. Сви показатељи и научне студије говоре да улагања у развој и раст дјеце дају далекосежне ефекте на цијело друштво.

Стога је од велике важности да се сваком дјетету обезбиједи могућност кориштења свих права загарантованих Конвенцијом о дјечијим правима. Сва дјеца имају право на живот, на благостање, на кориштење здравствених услуга...

Други мотив је сигурно тај што су сва наша истраживања и наш дугогодишњи рад показали да су домаћинства са највише дјеце најрањивија и да спадају у ону категорију искључених. У тој категорији имате дјецу чије су породице сиромашне, дјецу с инвалидитетом, Роме, што постојећој социјалној искључености даје додатну димензију.

То су основни разлози због којих смо се активно укључили у имплементацију Пројекта како бисмо радили на томе да у будућности сва дјеца имају право да уживају иста права, да здраво живе и одрастају. Од овог Пројекта очекујем да барем у локалним заједницама успијемо радом и активностима пројекта ојачати систем социјалне заштите и инклузије.

Колико ће ти модели који се примјене на локалном нивоу бити примјениви на вишим нивоима, то ћемо видјети тек приликом имплементације уколико држава одвоји довољно средстава за тај процес. Пројекат је дефинитивно добра основа за даљи развој система социјалне заштите и то на нивоу државе“, сматра Др. Фани Мајкић из Федералног министарства здравства.

**Папић: Овај Пројекат је
од државног значаја**



Др. Жарко Папић, директор ИБХИ БиХ

„Као дугогодишњи партнер УНИЦЕФ-а у реализацији пројеката дјечије заштите на локалном, кантоналном и ентитетском нивоу, ИБХИ је развио моделе социјалног укључивања вулнерабилних група дјеце и на тај начин допринио побољшању положаја најмлађих, посебно на локалном нивоу.

Ти модели, засновани на пуном власништву домаћих актера, развијали су општинске структуре управљања и планирања дјечје заштите и инклузије.

Примјери добре праксе су имплементирани и реплицирани у четрнаест општина/опћина у БиХ и било је пожељно, и поврх свега неопходно да се позитивна искуства пренесу и на нове локалне заједнице. Наведено је омогућио овај Пројекат, уз помоћ којег је укључено десет нових огледних заједница у БиХ у којима ИБХИ наставља имплементацију провјерених и ефикасних модела.

У прошлости је у процесу имплементације многобројних пројеката дјечје заштите увијек било позитивних помака захваљујући спремности укључених партнера да унесу побољшање по питању положаја најрањивијих, али је нажалост недостајала подршка система. Чињеница да је овај Пројекат од државног значаја, те да се активности истовремено имплементирају на свим нивоима власти, обезбјеђује заједнички напор у правцу успостављања хармонизираних, добро циљаног, ефикасног и одрживог система социјалне заштите, који ће дјецци и њиховим породицама обезбиједити досљедну реализацију основних права.“

Европска комисија: Важно је осигурати адекватну политику социјалне заштите и инклузије дјете и породица



„Социјална политика и политика социјалне инклузије никада не могу бити успјешне уколико не постоји рационализација приликом расподеле одговорности између различитих актера.

Европска Комисија пружа подршку реформи оријентисаних пројеката у БиХ који ће осигурати адекватну политику социјалне заштите и инклузије дјете и породица.

УНИЦЕФ има могућности да имплементира Пројект ових размјера, ослањајући се на властита знања о дјечијим правима и легитимитет који ужива од власти ове земље.

Имплементација овог Пројекта ће директно допринијети реализацији предстојеће државне стратегије Развоја земље и социјалне инклузије у БиХ, за што вјерујемо да ће убрзати БХ пут ка европским интеграцијама.

Поред наших иницијатива које представљају средство за пред-приступ, такођер дајемо значај питањима дјечијих права кроз наш константни дијалог са БиХ.“

Социјална инклузија: Нужна боља комуникација између власти и медија

У Сарајеву је 22. јуна у организацији Медијских иницијатива и уз подршку УНИЦЕФ-а одржана конференција „Развој стратегије комуникација у циљу јачања система социјалне заштите и инклузије у БиХ.

На скупу су се окупили представници државних институција и невладиног сектора који се баве проблематиком социјалне заштите, а посебно проблематиком дјечијих права те представници најјачих медија у земљи.

У отвореној дискусији расправљано је о унапређењу сектора комуникација, односно ПР-а и у владином и невладином сектору како би ваљане информације дошле до циљних група, али и шире јавности и анимирале друштвену заједницу за већи ангажман на оставрењу социјалних права дјете.

Као уводничари на конференцији биле су представнице Дневног аваза и Рдио-телевизије РС које су изнијеле модалитете покривања ове тематике у њиховим медијима као и проблеме са којима се сусрећу. Дио учесника је био мишљења да медији често сензационалистички извјештавају и овим темама не улазаћи у разлоге већ само крајње последице догађаја.



На конференцији је представљено истраживање Медијских иницијатива и Медиа план института о развијености сектора комуникација у власти и НВО сектору као и оспособљености медија за покривање ове проблематике. Истраживање је показало да ни медији ни невладин сектор нису у потпуности задовољни комуникацијом са властима на пољу социјалне проблематике. Током дискусије похваљена су поједина министарства која имају портпароле и чији су министри и стручни сарадници спремни на давање информација. Међутим, закључено је да је већина јавног сектора неприступачна за сарадњу, како стручну, тако и комуникацијску.

Пројекат „Јачање система социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ“

ДА СВАКО ДИЈЕТЕ ДОБИЈЕ ЈЕДНАКУ ПРИЛИКУ



У нашој земљи почела је реализација пројекта ”Јачање система социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ”. Овај значајни Пројекат чија је основна намјера да се побољша опћи статус дјеце у БиХ и настави имплементација одредаба које произлазе из Конвенције о правима дјетета као најважнијег правног оквира за заштиту дјеце, покренут је у сарадњи с релевантним институцијама на државном, ентитетском и локалном нивоу уз свесрдну и константну подршку УНИЦЕФ-а, Одјела за међународни развој Уједињеног Краљевства, Делегације Европске комисије у БиХ и Владе Норвешке. О значају Пројекта, могућностима његове имплементације у БиХ и потреби његове реализације, говори представница УНИЦЕФ-а Ерна Рибар, координаторица пројекта.

Који је основни циљ пројекта „Јачање система социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ“?

Рибар: Пројекат Јачање социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ има за циљ да помогне БХ властима да развију одрживу стратегију и систем социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ. Пројекат ставља нагласак на изведивост, значи прилагођеност система контексту и потребама дјеце у бх. заједницама док нагласак на одрживост говори о намјери Пројекта да стратегије и политике заштите и инклузије дјеце буду постављене у контекст фискалног планирања. УНИЦЕФ кроз Пројекат подржава приступ у којем водећу улогу у развоју Пројекта имају бх. власти. Кроз овакав приступ, Пројекат има за свој крајњи циљ да побољша ситуацију маргинализоване и рањиве дјеце и породица са дјецом на нивоу заједнице, кроз јачање сарадње школских и здравствених институција, центара за социјални рад те других служби (као што су полиција или судство) и невладиних организација како би оне заједнички, ефикасно и на начин прилагођен дјецу приступиле појединим питањима заштите дјеце и породица. Многе службе на нивоу заједнице већ спонтано развијају такве заједничке приступе, они су једним дијелом дефинисане мноштвом политика и стратегија, али до овог тренутка нису у потпуности заживјеле у систему друштвене, тј. социјалне заштите дјетета.

Шта заправо подразумева појам социјалне инклузије?

Рибар: Постоји велики број дефиниција социјалне искључености, тј. социјалне укључености које нијансирају питања сиромаштва, маргинализације и посебне рањивости одређених група становништва и које повезују искљученост из друштва услед специфичног статуса заснованог на економском, етничком, религијском или статусу, рецимо, инвалидности. Многе земље ЕУ развиле су властите дефиниције, али за нас је најзначајнија дефиниција проистекла из стратешког приступа Европске уније усвојеног на сједници у Лисабону 2000. године у којем се социјална укљученост, како је дефинира ЕУ, представља као, “процес који осигурава да они који су изложени ризику сиромаштва и социјалне искључености стекну могућност и неопходне ресурсе за пуно учешће у економском, социјалном и културном животу и да уживају животни стандард и благостање који се сматрају нормалним у друштву у коме они живе. На тај начин се обезбјеђује да они имају веће учешће у процесу одлучивања о стварима

које утичу на њихове животе и да имају могућност остварења својих основних права“.

Пројекат „Јачање социјалне заштите и инклузије дјеце у БиХ“ преузима ову дефиницију кроз фокус на искључене групе дјеце те на принцип недискриминације који проистиче из Конвенције о правим дјетета. Битно је нагласити да оваква дефиниција социјалне укључености потенцира економска, социјална и културна права као кључна за развој и заштиту дјетета те кроз нагласак не учешћу у процесу одлучивања потенцира грађанска и политичка права дјеце и одраслих. Оваква дефиниција комбинира борбу против сиромаштва и промоцију једнаког приступа људским правима те као таква изванредно комбинира права дјетета и њихову прогресивну реализацију онако како су дефинисана Конвенцијом о правима дјетета.

Дефиниција „социјалне заштите“ на којој се заснива Пројекат дефинирана је једним дијелом из дефиниције социјалне укључености и види друштвену заштиту дјеце као систем друштвених вриједности, социо-економских политика и циљаних интервенција које су засноване на принципима људских права и усмјерене на оне који су искључени и сиромашни. Системи друштвене заштите морају успоставити социо-економску равноправност и подстицати учешће искључених како би се осигурао њихов приступ економским и друштвеним могућностима као и остваривање њихових права.

У којим БХ градовима/опћинама намјеравате имплементирати овај Пројекат?

Рибар: Пројекат има за сврху да својим резултатима потпомогне укупни развој заштите и инклузије дјетета у БиХ. Како би се моделирали одговарајући приступи заштити и инклузији, на основу различитих критерија одабрано је десет општина у којима ће приступ бити моделиран: Сански Мост, Нови Травник, Нови Град (Сарајево), Лакташи, Котор Варош, Билећа, Столац, Ливно, Нови Град и Вишеград.¹

¹Вијеће Европске уније (5. март 2004 г.), Заједнички извјештај Комисије и Вијећа о социјалној укључености, п. 8 (референца се ондоси на дефиницију која је проистекла из ЕУ Повеље о фундаменталним правима).

Ко су ваши партнери у Пројекту, ко помаже његову реализацију?

Рибар: Пројекат званично води Управни одбор на нивоу БиХ којем председава Министарство цивилних послова БиХ, а чији су чланови Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Дирекција за економско планирање БиХ, Министарство рада и социјалне политике ФБиХ и Министарство здравља и социјалне заштите РС, те представник Владе Брчко дистрикта. Министарства образовања, здравства и социјалне заштите на нивоу ентитета и кантона у ФБиХ такођер су партнери који активно учествују у имплементацији Пројекта, заједно са невладиним организацијама као што су, између осталих ИБХИ, *Step by Step*, Дуга, Генесис, Будимо активни, Наша дјеца, Здравно да сте и Свјетионик.

Колико дуго ће трајати имплементација Пројекта и која су ваша реална очекивања?

Рибар: Имплементација Пројекта званично траје три године. Иако је формално почела у другој половини 2008. године званичним одобрењем Пројекта од стране Вијећа министара БиХ те након тога Владе РС и Премијера ФБиХ, промоцију и активности на имплементацији Пројекта почели смо још у 2007 години. С обзиром на то да се ради о комплексном Пројекту који има за циљ да буде интегрисан у социо-економске реформске процесе у БиХ, укључивши ту и имплементацију будуће стратегије социјалне укључености БиХ и развојне стратегије БиХ, ми очекујемо да ће Пројекат умногоме допринијети изградњи ефикаснијег система и приступа заштити и инклузији дјеце. Наравно, у контексту економске кризе, тешко је процијенити колико ће Пројекат у својој потпуности бити одржив на нивоу БиХ. Ми очекујемо да ће из Пројекта проишасти не само стратешки оквир него и програм активности који ће бити финансиран од стране владиних институција и донатора у свом наставку. Исто тако, Пројекат ће обезбиједити предуслове за даљу промоцију интегрираног приступа социјалној заштити и инклузији дјеце утолико што ће резултати одговарајућим моделима имплементације, модулима за даље грађење знања и вјештина те појачаним системом праћења и финансирања заштите и укључености дјетета у БиХ. Пројекат ће поставити и већ јесте поставио циљеве усмјерне на прогресивну реализацију права дјетета и утолико ће представљати оквир за дугорочно планирање система дјечије заштите и инклузије у БиХ.

ЗИД ДЈЕЧИЈИХ ЗАХТЈЕВА



У склопу овогодишњег Кид'с фестивала, у Уницефовом кутку био је постављен и „Зид дјечијих захтјева“ на који су дјеца могла уписивати своје захтјеве властима и доносиоцима одлука.

Дјеца су знатижељно прилазила зиду да би он након тек неколико минута био испуњен стотинама захтјева и жеља. Планирано је да Зид дјечијих захтјева буде изложен у Згради заједничких институција БиХ, у склопу обиљежавања двадесетогодишњице Конвенције о правима дјетета, као и постављање Зид дјечијих захтјева у зградама влада оба ентитета те у адекватним просторима у пилот општинама и школама обухваћеним пројектом.

Дјеца из цијеле Босне и Херцеговине исказала су жеље и захтјеве специфичне за њихове средине, али и захтјеве који се могу односити на било коју средину у БиХ „Желим да нам се обезбиједи школски ормарићи за школске ствари и књиге” - написала је Кристина, ученица из Кисељака, “Желим да се одлични учерници могу уписати у средњу школу коју желе као и факултет без пријемних испита ...” - написао је Слободан из Фоче.

“Желимо да сва дјеца имају иста права, да средње школе и факултети буду бесплатни како би их сви могли приуштити. Уз то, желимо да одлични ученици добијају бесплатне уџбенике”, написали су Емин и Еман, ученици осмог разреда из Сарајева.



МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ • ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА